

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

cap. 20. De Secretario Synodi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

DE OFFICIALIBVS SYNODI.

Cap. XVIII.

- 1 **P**ost consultationem de prædictis in Congregatione consultorum; facienda est electio Officialium Synodaliū.
- 2 Sunt autem hi. Præfectus Hospitiorum cum socijs, de quibus actum est supra cap. 8. Promotor vnus, seu plures, Vrbani, & Foraneus. Secretarius, Notarius, Coadiutor, siue lector Decretorum, & Catalogi Cleri. Præfecti disciplinæ Clericalis, Synodalis, & Scrutinij. Iudices querelarum, & excusationum. Procurator Cleri, qui agat cum Episcopo nomine communi, si opus est. Oeconomus pro cathedratico recipiendo. Confessarij Cleri. Magistri ceremoniarū cum adiutoribus Clericis. Ostiarij Synodi. Vt autem eligantur aptiores, eorum munera breuiter hoc loco indicabimus, de quibus nondum locuti sumus.

DE PROMOTORE

Cap. XIX.

- 1 **S**ive vnus, sit siue duo, ad libitum Episcopi, hi parandi erunt, saltem pluuiialibus, nisi alter eorum sit Canonicus Cathedralis Ecclesiæ, qui canonicali vtetur habitu secundum præbendam, & ordinem suum; & sedebunt ad mensam, de qua diximus supra cap. 9. num. 7. erunt autem I. V. D.
- 2 Urgebunt actionem Synodalem, pro emittenda professione fidei; pro clero vocando, & Scrutinio eiusdem; pro electione Examinatorum, & Iudicis pro euulgatione Decretorum; pro pœnis contra absentes, & pro rogatu Notarij.
- 3 Verba propria, seu formulas dabimus infra in 4. par. cap. 7. & cum loquuntur cum Reuerendissimo Episcopo, eum appellare debent titulo tantum Reuerendissimi; quia actio est Ecclesiastica. si Archiepiscopus, vel Cardinalis est, appellent etiam titulo Illustrissimi. Absit autem à Synodo curialis aduatio.
- 4 Maior de duobus amborum nomine loquatur, stans à dextris alterius Promotoris.
- 5 Antequam loquantur, & postquam dixerint, profundam capitis inclinationem Episcopo faciant; neque discedant ad locum suum, donec Episcopus decretum fecerit verbo.
- 6 Recitent de folio, clauso in libello aliquo

decenti, & ornato, quem ipsemet, qui legit, teneat; & alta voce vt alij (saltem viciniore, & plene audire possint.

DE SECRETARIO SYNODI.

Cap. XX.

- 1 **C**onuenit, vt Secretarius eligatur à Canonicis Diaconis, si Ordo habetur distinctus, & paratus Canonicis indumentis agat cum Episcopo.
- 2 Ad eundem spectat ordinare lectionem Decretorum iuxta ea, quæ in consultorum congregatione præscripta fuerunt, & item quid prius, quidue postea sit agendum.
- 3 Socium sibi eligat, qui sibi ministret de mensa ad vicinum pulpitem, si quid occurrit legendum, & eiusmodi; & vt, eo recedente, scripta & calamos custodiat in mensa.
- 4 Præuideat, quæ legere debet, ne erret, cuncteturve. legat alta voce, vt satis audiatur ab omnibus, distinctè, vt intelligatur. Vide formulas eiusdem p. 4. cap. 19. toto.
- 5 In vocatione Cleri, vocabit ipse. nominatim Clerum Ecclesiæ Cathedralis, autem Collegatarum insigniorum reliquos vocabit eius coadiutor, qui etiam leget reliqua Decreta, quando sunt ita multa, vt leuari merito ille debeant labore nimio legendi.
- 6 Secreto teneant nomina Officialium Cleri, donec euulgentur; ne inde oriantur æmulationes, & incommoda; præsertim vbi plures ambiunt in Clero munia.
- 7 Curet affigi valis Ecclesiæ schedulas pro initio Synodi pridie primæ diei; tum in Ecclesia, & in Palatio Episcopali Tabellas de disciplina Cleri, Distributionem eiusdem pro scrutinio faciendo, de qua paulo infra; Catalogum Confessariorum Cleri; tum distribui. Tabellas alias opportuno tempore pro Processione, Scrutinio, Aclamationibus, & eiusmodi per idoneos ministros.
- 8 Quæ lecturus erit, ea prius accipiat cum debitis reuerentijs, ante, & post, ab Episcopo, cui eadem offeret, & ab eo statim recipiet post instantiam Promotorum; quibus instantibus, ipse semper aderit.
- 9 Idem suggeret Episcopo, quæcunq; agenda erunt; quo eum eodem communicabit in cubilo, antequam descendat in Ecclesiam.
- 10 Præscribet cantoribus musicis, iuxta ea, quæ supra docuimus c. 16.
- 11 Idem ipse, si non alius Canonicus aptior, cantabit stans prope sedem Episcopi capita Orationis mentalis in fine sessionum.
- 12 Denique eiusdem partes erunt, vt tota actio

actio Synodalis exactissime cum Magistris Caremoniarum peragatur, breuissimo sibi facto Indice totius actionis, ab initio vsque ad finem, memoriæ causa, & promptioris executionis, cuius indicis formula dabitur infra p. 4. cap. 12. ne quicquam in hoc genere desideretur à nobis.

DE NOTARIO SYNODI.
Cap. XXI.

- 1 **C**ancellarius Episcopalis solet esse Notarius actionis Synodalis; qui idcirco semper aderit prope mensam Secretarij, & in fine cuiuscunque sessionis rogatus à Promotore, vt conficiat instrumentum, &c. respondet, se facturum, assumendo testes aliquos certos de Clero, quorum nomina scribat in Actis.
- 2 Idem solet alicubi vocare Clerum ab eo loco, vbi desinit Secretarius, & absentes notare debet, vt puniantur, nisi excusentur deinde à Iudicibus.
- 3 Ad eundem attinet scribere in libro nomina eorum, qui fidei professionem in Synodo emittunt, vel, si multus foret numerus professorum, per schedulam affixam curet, vt moneantur professuri fidem, quod ferant secum schedulam eum nomine, cognomine, beneficii titulo proprio; & statim ad eam emiserint, consignet quisque suam Cancellario, qui acu, & filo adhibito, schedulas omnes colliget, & conseruabit, & in librum referet, vt sine tumultu ea professio adnotetur. Formulam huius rei habebis infra 4. part. c. i. num. 6.

DE LECTORE DECRETORVM.
Cap. XXII.

- 1 **S**ecretario datur adiutor ad ea multa munera, quæ sunt eius propria, & præsertim ad legendum si minus ille multa lege queat.
- 2 Dum legit Decreta, Episcopi præsertim, ad singula pausam faciat, conuersus ad Episcopum; qui forte circa illud, quod proxime lectum fuerit, sensum suum communi sermone aperiet Clero: alioquin profertur.
- 3 Conuenit, vt de gremio Cathedralis Ecclesiæ hic eligatur, & firmiorem habeat vocem.

De Præfectis Disciplina Synodalis, & Scrutinij
Cap. XXIII.

- 1 **E**ligendi sunt de Clero, tum Vrbanus, tum Diocesano, si opus est, aliquot Sacerdotes ætate, prudentia, zelo, & disciplina Clericali conspicui, quorum opera tum Clerus vniuersus contineatur in officio, tum promoueatur ad meliora.
- 2 Numerus is erit, qui sufficiens esse poterit ad Scrutinium vniuersi Cleri finiendum intra tempus sessionum Synodaliū, ea proportione, vt vnicuique scrutandorum numerus assignetur, non vltra sexaginta.
- 3 Vt autem vna lingua loquatur omnes in iudicio ferendo de vestibus, barba, colore caligarum, & eiusmodi, conueniant hi semel ante Synodum coram Episcopo, & iuxta Tabellam Scrutinij conferant inter se, quid communiter sit censendum, ne contraria videantur sentire, aut laxius alij alijs.
- 4 In hoc conuentu dabitur cuique Præfecto Tabella Scrutinij sancita, vt supra capit. 11. danda infra in 4. part. c. 4. num. 6. & præterea in Scheda assignabitur vnicuique tum Cleri pars examinanda, tum locus, idest, Capella Ecclesiæ Cathedralis pro Scrutinio, quæ distributio Cleri, & Capellarum sub tali, vel tali præfecto, vt Clero pateat, in folio, seu folijs affixis in Ecclesia, etiam ipsi curēt Præfecti ad formam describendam in 4. p. cap. 9. num. 11. præter Secretarium. Habeant etiam catalogum eorum, quos quisque scrutari debet.
- 5 Quisque item Præfectus, eligere potest scribam, vt notet responsiones subiectorum Scrutinio. sed ipsemet scribat ea, quæ secreto communicantur, tanquam grauiora.
- 6 Vt autem delatores aliorum secreto habeantur; & tamen, si opus est, iidem repeti possint circa ea, quæ deposuerint contra alios Præfectus adhibeat notas aliquas, solus ipse noscat, & delata nemini communicet, nisi Episcopo.
- 7 Scrutinium sumet exordium à publicatione Decreti de Scrutinio; & exerceri poterit etiam domi, extra sessionem Synodalem.
- 8 Scribant ordine, quo per catalogum quæque vocant; qui si habuerit omnia requisita iuxta Tabellam Scrutinij, satis erit scribere, Habet omnia, &c. sin minus, notentur ea tantum, in quibus quisque defecerit.
- 9 Omnino notent, qui ad Scrutinium non accedunt, vt dent condignas pœnas.
- 10 In describendo Scrutinio, si eadem for-